

Werkgroep Natuur & Biodiversiteit

CS-NL

Citizen Science Nederland

Froukje Rienks

Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW)

**Themagroep > Werkgroep
Natuur & Biodiversiteit**

Agenda

1. Welkom! Wie zijn we?
2. Nieuw: jaarkalender 2026!
3. Ontwikkelingen, plannen 2026
Casus: Waterdiertjes.nl
4. Evaluatie & afronding

1. Wie zijn we?

IN DE ZAAL

- ☐ Naam
- ☐ Organisatie (als dat relevant is)
- ☐ Je ervaring met citizen science
- ☐ Favoriete onderwerp / interesse?

1. Wie zijn we?

DE WERKGROEP...

...in vogelvlucht

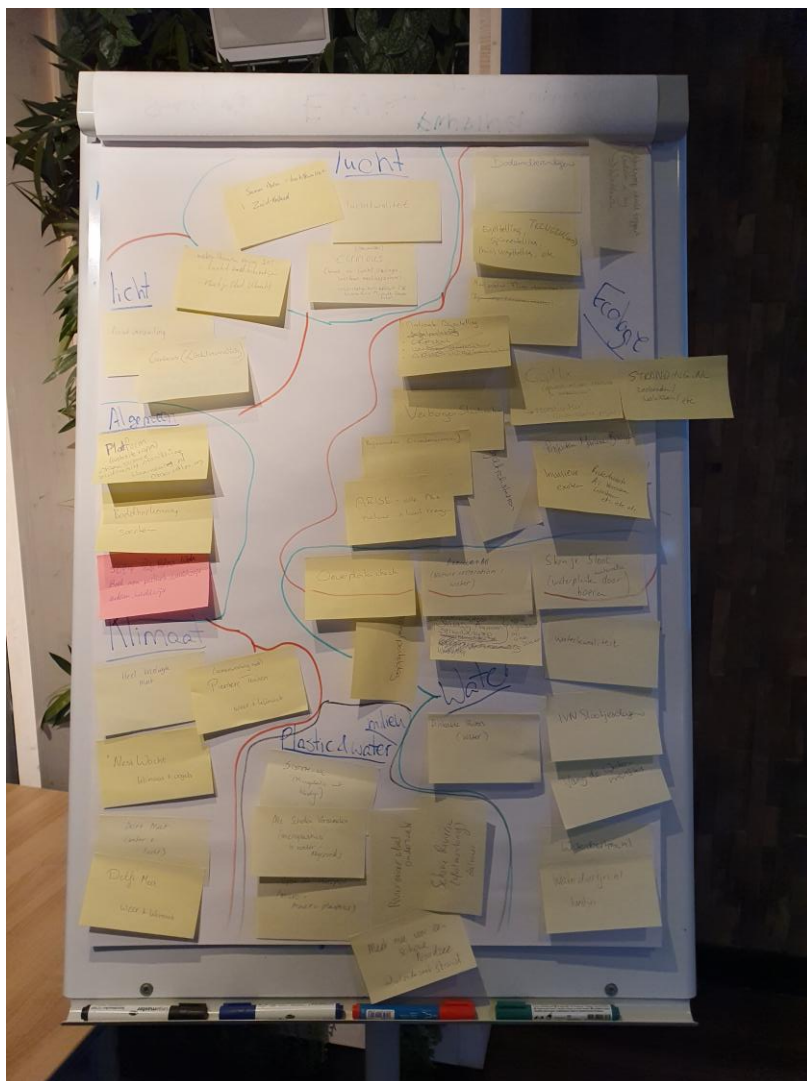

1. Wie zijn we?

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook.

<https://citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit>

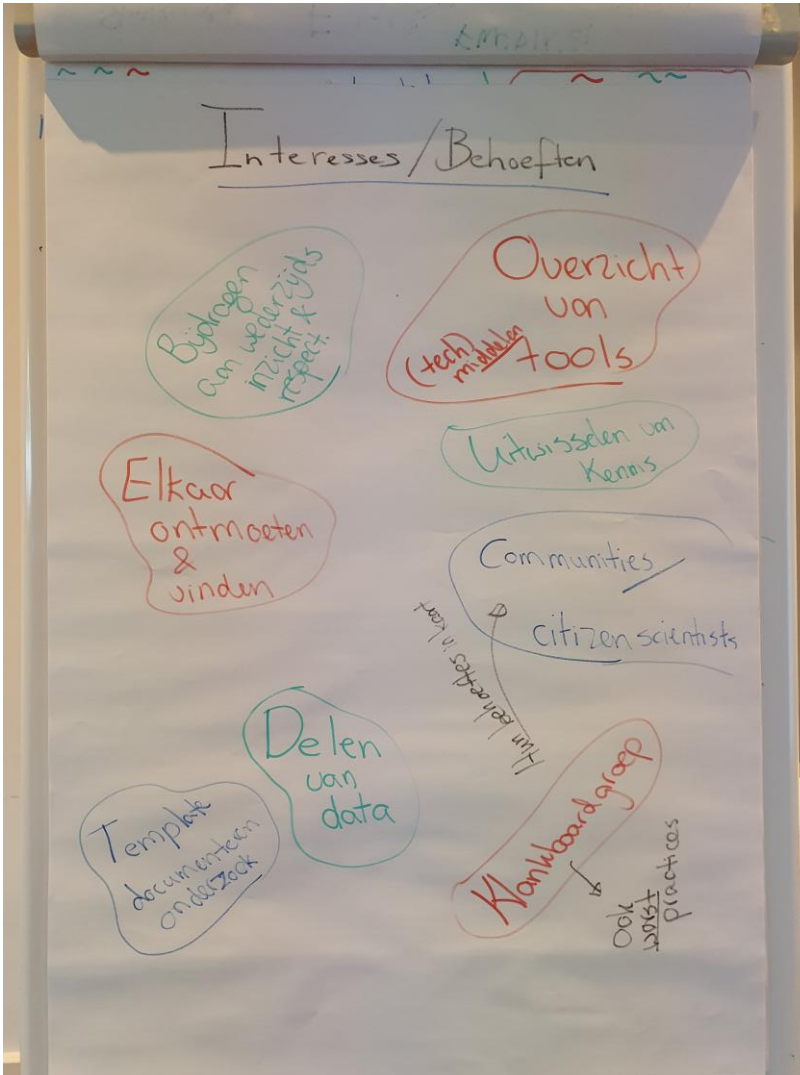
'Oogst' vorige keren

Er is een inventarisatie gemaakt van de verschillende (Natuur & Biodiversiteit -gerelateerde) Citizen Science projecten waarbij aanwezigen betrokken zijn. Deze projecten zijn grofweg verdeeld in de volgende categorieën:

- Algemeen
- Lucht
- Licht
- Klimaat
- Watermilieu & plastic
- Water
- Ecologie

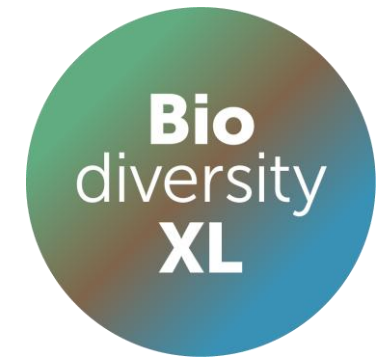
Vervolg oogst

Daarna zijn de interesses en behoeften opgehaald van de aanwezigen:

- Bijdragen aan wederzijds inzicht & respect
- Overzicht van tools - (tech) middelen
- Elkaar ontmoeten en vinden
- Uitwisselen van kennis
- Behoeften in kaart brengen van communities / Citizen Scientists
- Klankbordgroep - best maar ook worst practices
- Delen van data
- Template documenten onderzoek

Open Science – Citizen Science

Inventory: what are interesting and pressing issues in this field?

- methods (what works/what not – what have we learned)?
- ideas to work on together
- emerging subjects?
- innovation?
- limits to tasks of citizen scientists/risks?
- what do we need and how do we reach that goal?

Foto via Rosan van Halsema (NIOO-KNAW)

Unified structure

- 17 questions based on EU-Citizen.Science (* mandatory)
- Several organisations already used this structure for mapping
- Link to unified structure -> **tinyurl.com/CSNLMAPPING**

QUESTION	EXTRA INFORMATION	OPTIONS
Main information		
1. Project name *	Please write the name of the project.	Short answer
2. URL *	Please provide the URL to an external website of the project.	Short answer
3. Summary of the project *	Please provide a summary of your project.	Max. 3000 characters
4. Aim *	Please indicate the primary aim, goal or objective of the project.	Max. 2000 characters
5. Consideration of the ECSA characteristics and principles of Citizen Science *	Please describe how you considered the ECSA Characteristics of Citizen Science and the ECSA 10 Principles of Citizen Science .	Max. 2000 characters
6. Participation task *	Please select the task(s) undertaken by participants (<i>you can choose multiple tasks</i>).	1. Annotation 2. Audio or video recording 3. Classification or tagging 4. DIY hacking/making 5. Data analysis 6. Data entry 7. Download software for distributed computing 8. Finding entities

Oogst juli 2024

A) relevant things to share?

- experiences
- insights
- techniques/tools
- protocols, templates
- programmes
- data & standards
- results
- communities
- needs of citizens scientists
- funding opportunities

B) making an overview of existing projects

- database?
- format

C) Specific subjects?

- Sandra: co-creation group water sensors

D) what are our goals and what's the role of the CS-NL platform?

Overall goal of this group

availability of shared of shared knowledge

we are a network not an organisation... not an advertising poster...

informal part (show & tell)

Scivil.be (Belgium) example
↳ with partners mentioned on the site, tag-able

Practice
↳ 1x live meeting CS-NL/group
↳ 5x on location (people can opt for help on their subject)
↳ online forum & discussion (linked to / shared knowledge) - re using things
↳ 2x example project presentation → how does it work: methods + tools
↳ issues: eg. former CS Sci Theory & Practice

Create projects together to do...

CS-NL
Natuur & Biodiversiteit
Theme group
1 July 2024
A'foort NL

GBIF
MBIF

via Vogel's
Birdnet
Birdwatcher
Merlin

now check AVG, Wvwaarkde, data, gegevens...

challenge (Dylan):
Short-term projects
vs long-term engagement

Is there an easier way of making an overview of projects?

idea CS-NL
database of projects

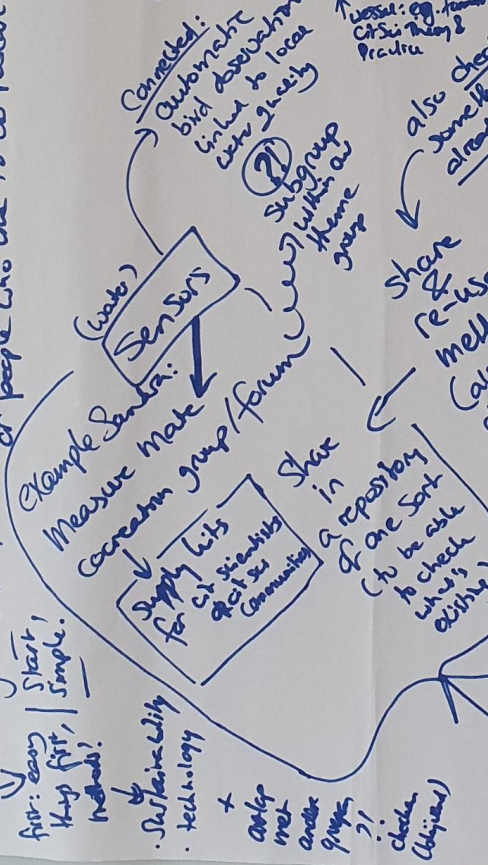
Verbinden... niet Affanden

→ a lot of work
→ how do we keep this up to date?
→ gate keeping
→ Österreich Försit (example)
↳ what is CS-NL? what is CS-Sci? and what is not?
↳ what is the data needed or not? other requirements

EXAMPLE OF DIRECTORY
see also: Österreich Försit

Methods
list

available technological tools/
methods can be limited
share options

But: this should take as two much time as of individuals
not a pre-set list of goals but of opportunities!

perspectives of cit scientists (Wesley)

offer some initial considerations
↳ what is our target group
↳ is this within the CS-NL scope?

network: meet other people involved in CS-Sci.
+ intrinsic motivation
goal of project → someone looking for 'cheap' helps or people who like to do research / monitoring

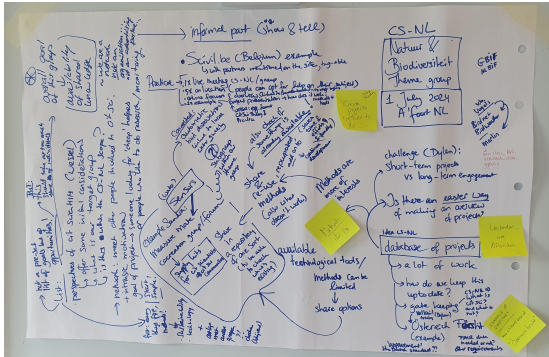
first: easy things first, simple!

availability of technology

↳ college met another group?!

↳ check (Wesley)

Juli 2024

Onze doelen, pardon: kansen

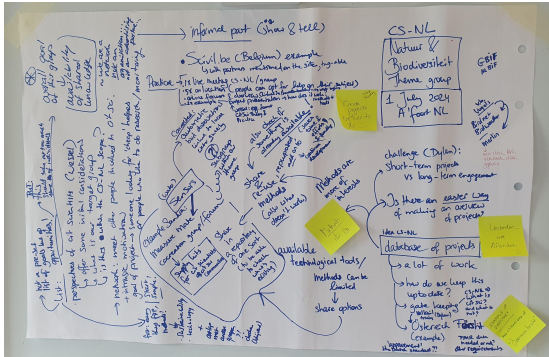
Beschikbaar maken van gedeelde kennis:

- Overzicht projecten??
(als het makkelijk kan...)
- Overzicht tools en methoden
(delen, wat bestaat al? & hergebruiken/doorontwikkelen)
+ Live demo's
- Cocreatie-subgroep (sensoren/kits)
- Inzicht perspectieven citizen scientists

Onze uitdagingen

- Korte-termijn projecten vs lange-termijn engagement
- Informeel: een netwerk, geen organisatie
- Beschikbare tijd
- Beschikbaarheid systeem om te delen/forum

Juli 2024

Onze doelen, pardon: kansen

Beschikbaar maken van gedeelde kennis:

- **Overzicht projecten?? (als het makkelijk kan...)**
- Overzicht tools en methoden (delen, wat bestaat al? & hergebruiken/doorontwikkelen) + Live demo's
- Cocreatie-subgroep (sensoren/kits)
- Inzicht perspectieven citizen scientists

Onze uitdagingen

- Korte-termijn projecten vs lange-termijn engagement
- Informeel: een netwerk, geen organisatie
- Beschikbare tijd
- Beschikbaarheid systeem om te delen/forum

2. Jaarkalender

Vier groepen, vier ideeën...

A: thematisch

B: klassieke kalender

C: draaischijf

2. Jaarkalender 2026

Vier groepen, vier ideeën...

CONCEPT: vul vooral aan!

2026: Een jaar vol burgerwetenschappers in de natuur!

WINTER

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
		1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

- Nationale Tuinvoegtelling
mijnvoegtelling.nl
- Molentelling
zoogdierenvereniging.nl/doe-mee/tellen/molentelling
- Landelijke kikkerdriltelling
tuinelling.nl/tellingen
- Glasalmonitoring
ravon.nl/Doe-mee/Tellen/Vissen/Kruisnetmonitoring
- Videofeurbel (vanaf 2 maart)
videofeurbel.nl
- Schelpentelddag
schelpentelddag.nl

- > Tellingen jaarrond >
- Waarneming.nl
 - Tuinelling.nl
 - Telmees.nl
 - Waterdierjes.nl
 - Meetnetten: savor.nl, treksluis.nl, netwerklogischmonitoring.nl, vliederschikking.nl, ravon.nl/tellen, Padden.nu, Broeihopen.nl, Slagenportaal.nl, floron.nl, etc.

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook. citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit

LENTE

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- Nationale Bijentelling
nationalebijentelling.nl
- Biodiversity Challenges
per onderwijsinstelling/stad
- Deverplanten
mijnoverplanten.nl
- Vleermuistuintelling
tuinelling.nl/tellingen
- Alle scholen verzamelen
wetenschapsknooppunten.nl/alle-scholen-verzamelen
- Slootjesdagen
ivv.nl/aanbod/slootjesdagen
- Libellentelling
tuinelling.nl/tellingen
- Tuintakentelling
tuintakentelling.nl

- > Tellingen jaarrond >
- Vogeltekstation.nl, en kluren via aibmit.org/birding.org
 - NestWacht
 - Pienterstuinen.nl
 - Luchtmeetnet.nl
 - Globenetband.nl (projecten middelbare scholen)
 - Growapp.today

ZOMER

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

- Deverplanten
mijnoverplanten.nl
- Tuinvlindertelling
tuinelling.nl/tellingen
- Nationale Wespentelling
wespentelling.nl/wespentelling
- Egeltelling
zoogdierenvereniging.nl/doe-mee/tellen/egeltelling
- Bodemdierendagen
bodemdierendagen.nl

- > Tellingen jaarrond >
- Muggenradar.nl, Tekenvader.nl
 - Natuurkalender.nl
 - Korstmossen en Stadsklimaat
blwg.nl/stad
 - Wateropdekkart.nl
nsoo.knaw.nl
 - Degrachtewacht.nl/onderzoek
 - SchonerVierou.org
 - Drinkableivers.org/what-we-do/citizen-science/

HERFST

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

- Bodemdierendagen
bodemdierendagen.nl
- Nationale Paddenstoelentelling
tuinelling.nl/tellingen
- Eindejaars Plantenjacht
www.floron.nl/plantenjacht

- > Tellingen jaarrond >
- Duik in een struik (slakentelling) en meer:
aanemoon.org/waarnemingen
 - Lokale en regionale initiatieven, zoals BioBlitzes, (S)ken je sloot, Hoogheemraadschap DSR, Meet je waterkwaliteit, Meet je Stad!, PRO Biodiversiteit

Werkgroep Natuur & Biodiversiteit
aanvullen: f.riens@iloo.knaw.nl

CONCEPT: vul vooral aan!

2026: Een jaar vol burgerwetenschappers in de natuur!

WINTER

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

- Nationale Tuinvogeltelling
mijntuinvogeltelling.nl
- Molentelling
zoogdiervereniging.nl/doe-mee/tellen/molentelling
- Landelijke kikadritelling
tuinstelling.nl/tellingen
- Glazalimonitoring
raron.nl/Doe-mee/Tellen/Vissen/Kruisnetmonitoring
- Videobuibel (vanaf 2 maart)
videobuibel.nl
- Schelpenteldag
schelpenteldag.nl

- Tellingen jaarrond >
- Waarneming.nl
 - Tuinstelling.nl
 - Telmae.nl
 - Waterdierjes.nl
 - Meetnetten: zovon.nl, trekstellen.nl, metawetenschappelijke monitoring.nl, vinderstiching.nl, raron.nl/tellen, Padden.nu, Broekhoven.nl, Slangenportaal.nl, floron.nl, etc.

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook. citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit

LENTE

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- Nationale Bijentelling
nationalebijentelling.nl
- Biodiversity Challenges per onderwijsinstelling/stad
- Overplanten
mijnoverplanten.nl
- Viermuistuintelling
tuinstelling.nl/tellingen
- Alle scholen verzamelen wetenschapsknooppunten.nl/alle-scholen-verzamelen
- Stootjesdagen
lvv.nl/aanbod/stootjesdagen
- Libellentelling
tuinstelling.nl/tellingen
- Tuintekentelling
tuintekentelling.nl

- > Tellingen jaarrond >
- Vogeltekentelling.nl
 - en leuerrigen via submit.or-birding.org
 - NestWacht
 - Pienterretuinen.nl
 - Lichtmeetnet.nl
 - Globenederland.nl (projecten middelbare scholen)
 - Growapp.today

CS-NL
Citizen Science Nederland

ZOMER

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- Overplanten
mijnoverplanten.nl
- Tuinstelentelling
tuinstelling.nl/tellingen
- Nationale Wespentelling
wespentelling.nl/wespentelling
- Egeltelling
zoogdiervereniging.nl/doe-mee/tellen/egeltelling
- Bodemdierendagen
bodemdierendagen.nl

- > Tellingen jaarrond >
- Muggenradar.nl, Tekerradar.nl
 - en leuerrigen via submit.or-birding.org
 - NestWacht
 - Pienterretuinen.nl
 - Lichtmeetnet.nl
 - Globenederland.nl (projecten middelbare scholen)
 - Growapp.today

CS-NL
Citizen Science Nederland

HERFST

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- Bodemdierendagen
bodemdierendagen.nl
- Nationale Paddenstoeltelling
tuinstelling.nl/tellingen
- Eindejaars Plantenjacht
www.floron.nl/plantenjacht

- > Tellingen jaarrond >
- Duik in een struik (slakentelling) en meer: anemoon.org/waarnemingen
 - Lokale en regionale initiatieven, zoals BioBlitz, Sijken je sloot, Hooftmeerderschap DSR
 - Meet je waterkwaliteit, Meet je Stad, PRO Biodiversiteit

CS-NL
Citizen Science Nederland

- De seizoenen
- ‘Overzicht’
- Spreiding over het jaar
- Kleurcodering
- Ook doorlopende projecten
- Te vouwen
- Brengt mensen op ideeën?

2. Jaarkalender 2026

- Bespreken in groepjes

- Tuinvogeltelling tuinvogeltelling.nl
- Tuinvogelvereniging.nl/doe-mee/tellen/telling
- Landelijke kikkerdrifttelling telling.nl/tellingen
- Glasaalmonitoring raron.nl/Doe-mee/Tellen/Vissen/Kruisnetmonitoring
- Visdeurbel (vanaf 2 maart) visdeurbel.nl
- Schelpenteldag schelpenteldag.nl

Tellingen jaarrond

- Waarneming.nl
- Tuintelling.nl
- Telmee.nl
- Waterdiertjes.nl
- Meetnetten: sown.nl, trekellen.nl, netwerkecologischemonitoring.nl, vlinderstichting.nl, raron.nl/tellen, padden.nu, broeihopen.nl, slangenportaal.nl, floron.nl, etc.

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook. citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit

- Nationale Bijentelling nationalebijentelling.nl
- Biodiversity Challenges per onderwijsinstelling/stad
- Oeverplanten mijnoverplanten.nl
- Vleermuistuintelling tuintelling.nl/tellingen
- Alle scholen verzamelen wetenschapsknooppunten.nl/alle-scholen-verzamelen
- Slootjesdagen kn.nl/aanbod/slootjesdagen
- Libellentelling tuintelling.nl/tellingen
- Tuintekentelling tuintekentelling.nl

Tellingen jaarrond

- Vogeltekstation.nl en kleuringen via submit.or-birding.org
- NestWacht
- Pienterretulnen.nl
- Luchtmeetnet.nl
- Globenederland.nl (projecten middelbare scholen)
- Growapp.today

- Oeverplanten mijnoverplanten.nl
- Tuinvlindertelling tuintelling.nl/tellingen
- Nationale Wespentelling wespenstichting.nl/wespentelling
- Egeltelling zoogdiervereniging.nl/doe-mee/tellen/egeltelling
- Bodemdierendagen bodemdierendagen.nl

Tellingen jaarrond

- Muggenrader.nl, Tekenrader.nl
- Natuurkalender.nl
- Korstmossen en Stadsklimaat bwg.nl/stad
- Wateropdekaart nioo.knaw.nl
- Degrachtwacht.nl/onderzoek
- Schonertvieren.org
- Drinkablervers.org/what-we-do/citizen-science/

- Bodemdierendagen bodemdierendagen.nl
- Nationale Paddenstoeltentelling tuintelling.nl/tellingen
- Eindejaars Plantenjacht www.floron.nl/plantenjacht

Tellingen jaarrond

- Duik in een struik (slakentelling) en meer: [Anemoon.org/waarnemingen](https://anemoon.org/waarnemingen)
- Lokale en regionale initiatieven, zoals: BioBlitz, (S)ken je sloot, Hoogheemraadschap DSR, Meet je waterkwaliteit, Meet je Stad!, PRO Biodiversiteit

CS-NL
Citizen Science Nederland

CS-NL
Citizen Science Nederland

CS-NL
Citizen Science Nederland

CS-NL
Citizen Science Nederland

Werkgroep Natuur & Biodiversiteit
aanhouders: f.riens@nioo.knaw.nl

CS-NL
Citizen Science Nederland

2. Jaarkalender 2026

Wat ga jij doen / wat voeg jij toe?

2026: Een jaar vol burgerwetenschappers in de natuur!

WINTER LENTE ZOMER HERFST

Ma Di Wo Do Vr Za Zo

1 2 3 4

5 6 7 8 9 10 11

12 13 14 15 16 17 18

19 20 21 22 23 24 25

26 27 28 29 30 31 1

2 3 4 5 6 7 8

9 10 11 12 13 14 15

16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 1

2 3 4 5 6 7 8

9 10 11 12 13 14 15

16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 29

30 31

> Tellingen jaarrond

CS-NL

- REACTIES TOT NU TOE

- EN VERDER?

CONCEPT: vul vooral aan!

2026: Een jaar vol burgerwetenschappers in de natuur!

WINTER

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

- Nationale Tuinvogeltelling
mijntuinvogeltelling.nl
- Molentelling
zoogdiervereniging.nl/doe-mee/tellen/molentelling
- Landelijke kikadritelling
tuintelling.nl/tellingen
- Glasaalmontoring
raron.nl/Doe-mee/Tellen/Vissen/Kruisnetmonitoring
- Videaurbel (vanaf 2 maart)
videaurbel.nl
- Schelpenteldag
schelpenteldag.nl

- Tellingen jaarrond >
- Waarneming.nl
 - Tuintelling.nl
 - Telmae.nl
 - Waterdierjes.nl
 - Meetnetten: zovon.nl, trelle.nl, metawetenschappelijke monitoring.nl, vinderstiching.nl, raron.nl/tellen, Padden.nu, Broekhoven.nl, Slangenportaal.nl, floron.nl, etc.

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook. citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit

LENTE

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- Nationale Bijentelling
nationalebijentelling.nl
- Biodiversity Challenges per onderwijsinstelling/stad
- Deverplanten
mijnoverplanten.nl
- Viermuistuintelling
tuintelling.nl/tellingen
- Alle scholen verzamelen wetenschapsknooppunten.nl/alle-scholen-verzamelen
- Stootjesdagen
lvv.nl/aanbod/stootjesdagen
- Libellentelling
tuintelling.nl/tellingen
- Tuintekentelling
tuintekentelling.nl

- > Tellingen jaarrond >
- Vogelrekening.nl, en liurrgen via submit.or-birding.org
 - NestWacht
 - Plantenretuinen.nl
 - Lichtmeetuit.nl
 - Globenederland.nl (projecten middelbare scholen)
 - Growapp.today

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook. citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit

ZOMER

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- Deverplanten
mijnoverplanten.nl
- Tuintelertelling
tuintelling.nl/tellingen
- Nationale Wespentelling
wespentelling.nl/wespentelling
- Egeltelling
zoogdiervereniging.nl/doe-mee/tellen/egeltelling
- Bodemdierdagen
bodemdierdagen.nl

- > Tellingen jaarrond >
- Muggenradar.nl, Tekensradar.nl
 - Natuurkalender.nl
 - Korstmossen en Stadsklimaat
bwg.nl/stad
 - Wateropdekaart.nl/so-nu.nl
 - Dagrachtwacht.nl/onderzoek
 - Schonevieren.org
 - Drinkkierliefers.org/what-we-do/citizen-science/

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook. citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit

HERFST

Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

- Bodemdierdagen
bodemdierdagen.nl
- Nationale Paddenstoeltelling
tuintelling.nl/tellingen
- Eindejaars Plantenjacht
www.floron.nl/plantenjacht

- > Tellingen jaarrond >
- Duik in een struik (slakentelling) en meer: anemoon.org/waarnemingen
 - Lokale en regionale initiatieven, zoals BioBlitz, Sijken je sloot, Houtbeheerschap DSR Meest je waterkwaliteit, Meest je Stad, PRO Biodiversiteit

De werkgroep Natuur & Biodiversiteit van CS-NL brengt de mensen samen die bezig zijn met tellen, meten, volgen en begrijpen van allerlei organismen, het water, de bodem en de lucht. In welke rol dan ook. citizenscience.nl/p/werkgroep-natuur-biodiversiteit

- Aanvullingen projecten/tellingen?
- Andere content?
- Vorm?
- Stijl?
- Papier/pdf/website?
- Verspreiding?

2. Jaarkalender 2026

- Wat kunnen we met deze jaarkalender?
- Overzicht projecten + kenmerken
- Persoonlijk:
 - Wat ga jij doen?
 - En wanneer?
 - Hulp/tips/materiaal etc. nodig?

3. Ontwikkelingen, plannen 2026

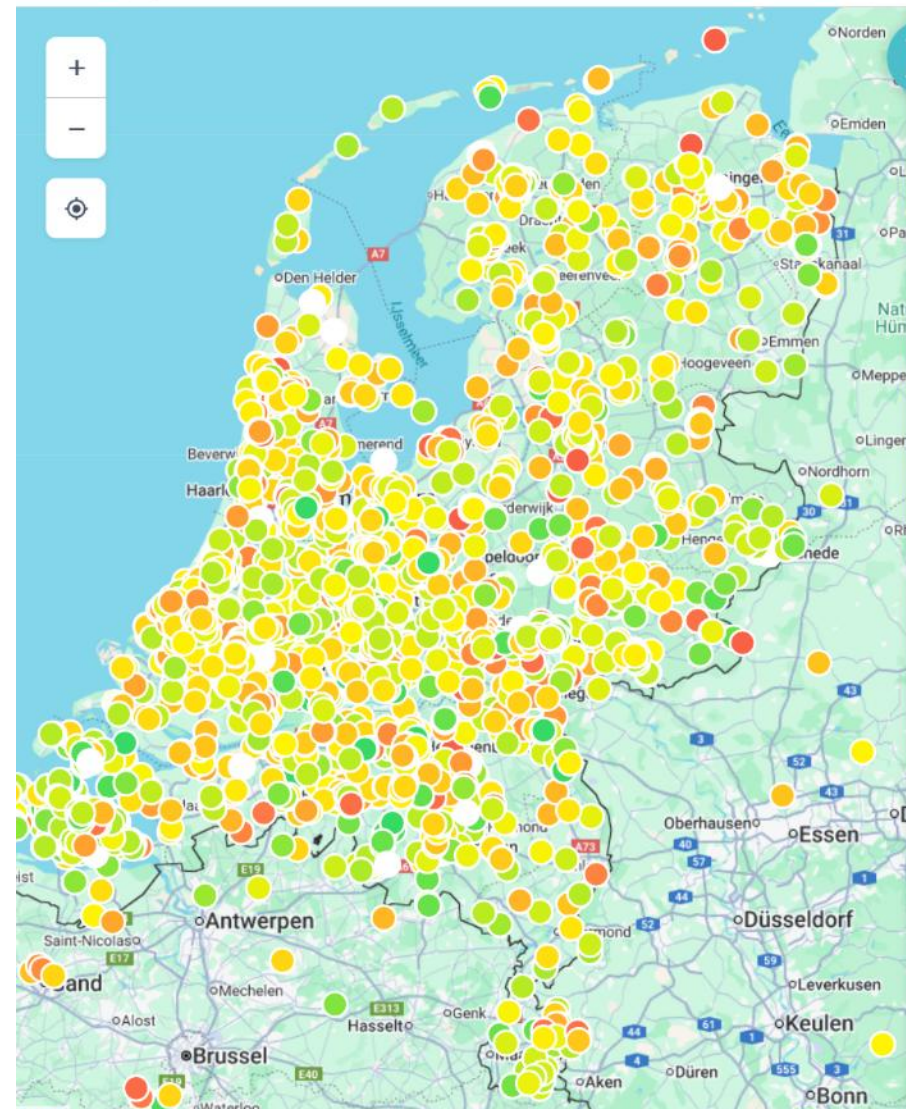
Casus: Waterdiertertjes & AI
Andere ontwikkelingen te delen?
Plannen Werkgroep

29 januari 2026
Jorne Grolleman (GLOBE NL)
jorne@globenederland.nl

CS-NL Werkgroep Natuur & Biodiversiteit

2025 staat bij [waterdiertjes.nl](#) in het teken van de eendagsvlieg

Ondanks hun naam leven eendagsvliegen langer dan één dag – hun larven brengen vaak een jaar door in het water voordat ze uitvliegen. In 2025 onderzoeken we met Waterdiertjes.nl de verspreiding van deze larven in Nederland om meer te leren over hun leefomgeving en de waterkwaliteit. Help jij de wetenschappers om dit waterdier in kaart te brengen?

Hoe help je mee met onderzoek?

Meedoen betekent dat je een watertje in je omgeving opzoekt. Dit mag ook je eigen vijver zijn. Vervolgens vang je met een schepnet zoveel mogelijk eendagsvlieg-larven en alle andere waterdiertjes en geef je ze door op deze site.

De telling die jij doorgeeft komt voor iedereen zichtbaar op de kaart en zo help je wetenschappers, natuurbeschermers en waterbeheerders.

[Meer info over de campagne...](#)

Partners

NEDERLANDS
INSTITUUT
VOOR ECOLOGIE
(NIOO-KNAW)

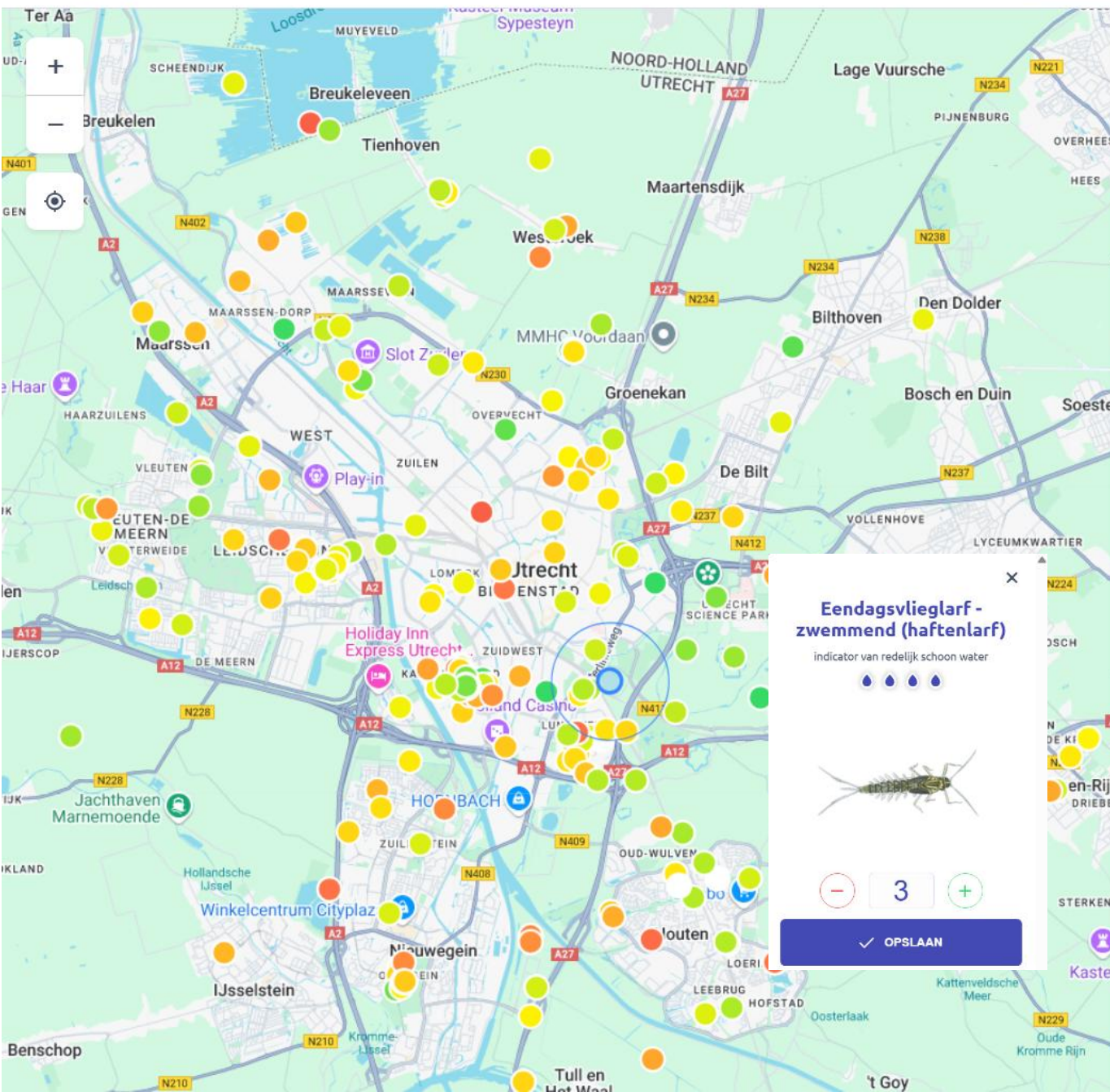

Jorne Grolleman

13 May 2025 om 16:00

6.5

Jorne Grolleman heeft 12 soorten waterdiertjes gevonden:

5	1	6	70
Kokerjuffer met koker(Met takje)	Kikkervisje	Eenoogkreeftjes	Watervlo
8	1	15	3
Watermijt	Zoetwaterpissebed	Aasgarnaal	Larve van waterjuffer
2	1	1	1
Eendagsvlieglarf - zwemmend (haftenlarf)	Larve van vedermug	Poelslak	Schijfhorenslak

33 duizend liefhebbers van natuur krijgen het al GRATIS natuurnieuws per email van Nature Today!
Topexperts delen hun kennis graag.
Meld je ook aan

Laatste berichten

- Bomen voor de toekomst: nieuw bos op Voorne-Putten
27-jan-2026
- Nationale Tuinvogeltelling: tel mee op 30, 31 januari of 1 februari
27-jan-2026
- Utrechtse gedeputeerde Mirjam Sterk geeft startschot voor uitdeelactie 130.000 bomen
27-jan-2026
- Natuurjournaal 27 januari 2026
27-jan-2026
- Oostelijke Vechtplassen: natuurherstel heeft snel effect, maar blijft aandacht vragen
26-jan-2026
- Werken met passie voor vlinders en libellen
26-jan-2026
- De composietmaskerbij, het scheefbloemwitje onder de bijen?
26-jan-2026
- Natuurjournaal 26 januari 2026
26-jan-2026
- Trouwe raven versterken hun band
25-jan-2026
- Inzicht door overzicht: De noodzaak van nette natuurdata
25-jan-2026

Zie ook

- Werk aan de winkel voor de waterkwaliteit in de stad
8-mrt-2023
- De Slootjesdagen zijn terug!

Vliegende waterjuffers verraden de aanwezigheid van hun larven in het water

Wageningen University

19-MRT-2024 - Honderden vrijwilligers vingden vorig jaar weer waterdiertjes in allerlei wateren en keken of er volwassen echte libellen en waterjuffers rondvlogen. Volwassen waterjuffers werden vaker gezien bij wateren waarin hun larven leven dan volwassen echte libellen. Op basis van waterdieren hadden veel Nederlandse wateren een matige tot redelijke kwaliteit. Slechts een klein deel was van goede kwaliteit.

Deel deze pagina

Vrijwilligers hebben in 2023 voor de zesde keer waarnemingen verricht aan de waterkwaliteit via de webapp [Waterdiertjes.nl](https://waterdiertjes.nl). Allerlei watertypen zoals beken, sloten, meren, plassen en poelen zijn onderzocht, zowel in de stedelijke als in de landelijke omgeving. De ongewervelde dieren die in het water leven, zijn vaak een goede graadmeter voor de waterkwaliteit. Zo is het water van slechte kwaliteit als er veel wormen en slakken leven. Bij een goede waterkwaliteit zijn er veel larven van kokerjuffers, eendagsvliegen en libellen. Het water in veel van de onderzochte 560 locaties is matig of redelijk van kwaliteit. Een beperkt aantal wateren had een zeer slechte of juist een goede kwaliteit. Dit beeld wijkt niet af van voorgaande jaren.

‘Smart citizen science voor betere waterkwaliteit met AI-beeldherkenning’

Pilot

1. Scholieren (GLOBE-scholen)
2. Burgeronderzoekers

NATIONALE DATABANK
FLORA EN FAUNA

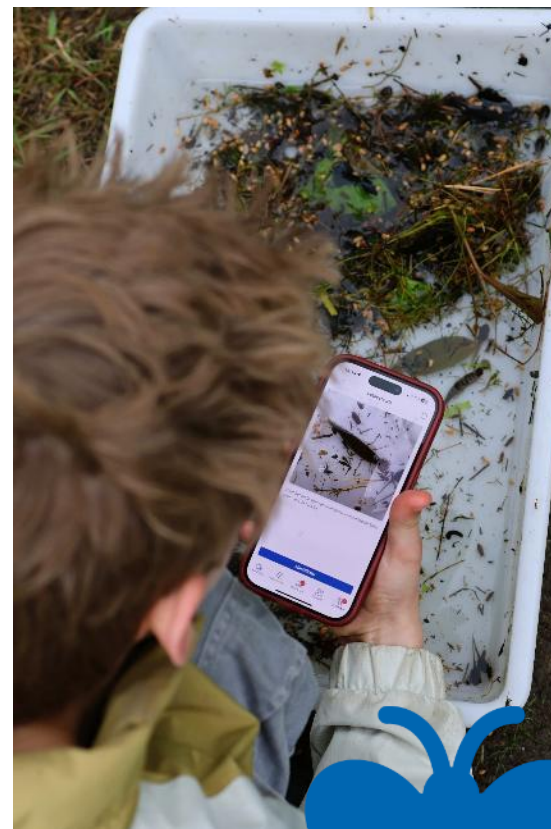

Waarneming.nl

Waterdiertjes.nl

‘Smart citizen science voor
betere waterkwaliteit’

[Link](#)

Waterdierpjes

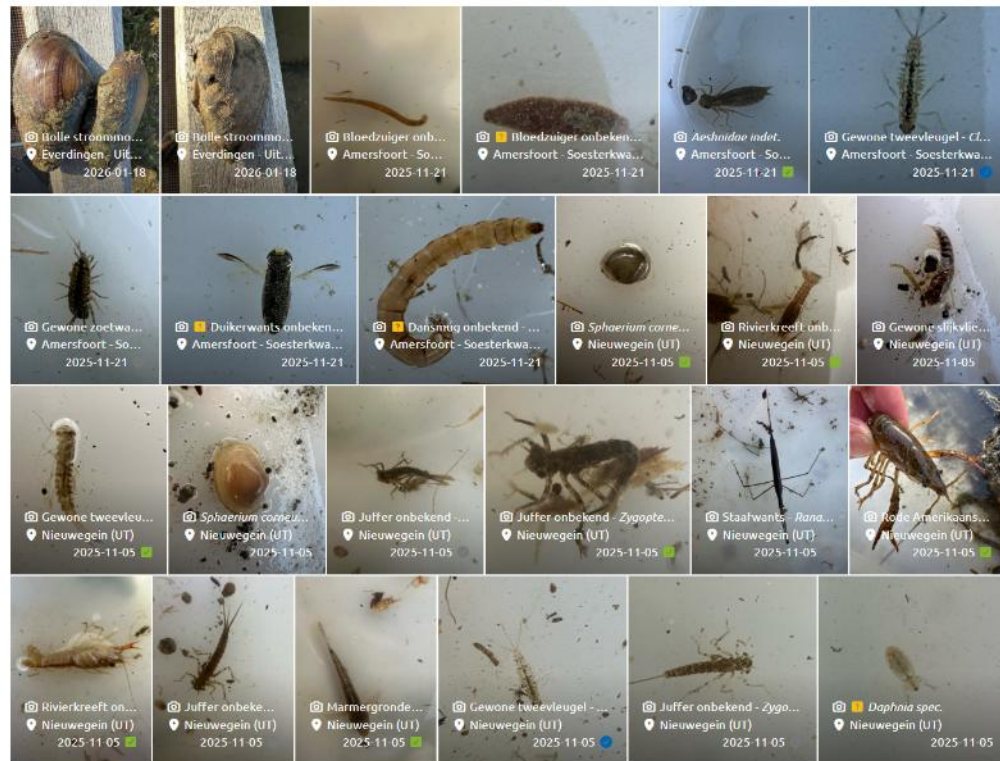
Profiel Waarnemingen Foto's Geluiden Soorten + Gebruikersrollen Tellingen + Locaties + Alerts

Datum Datum Selecteer een soort Alle soortgroepen Alle provincies

Alle zeldzaamheden Zoek >= 0 likes Filter Wik filters ☒ Toon geavanceerd

Locatie Alle geslachten Alle maanden ☐ Alleen goedgekeurd ☐ Alleen onzeker Alle fototypes Sorteer op datum

Alle validatiestatussen Alle levensstadia Alle activiteiten Alle methodes

Gestreepte waterroofkever

Graphoderus bilineatus (De Geer, 1774)

Kevers Waterroofkevers Graphoderus Graphoderus bilineatus 1 Soort

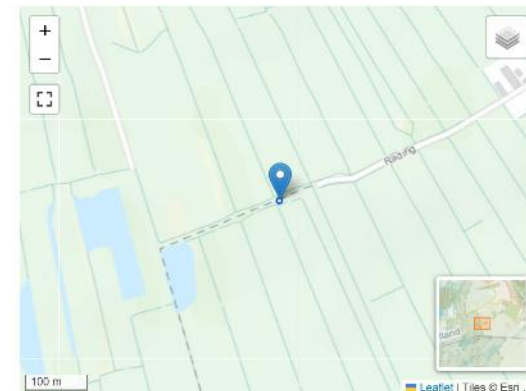
1 imago ter plaatse

2025-09-18 12:03
Waterdierpjes
Wijdemeren (NH)
Onbekend

Details

GPS 52.18626, 5.12469
RDS 137048 466492
Nauwkeurigheid 5m
Bron ObsIdentify

Foto's

zeldzaam
inheems

Opties +

Route

Beeldherkenning

We hebben de volgende match(es) voor jouw diertje gevonden! Selecteer jouw diertje om door te gaan.

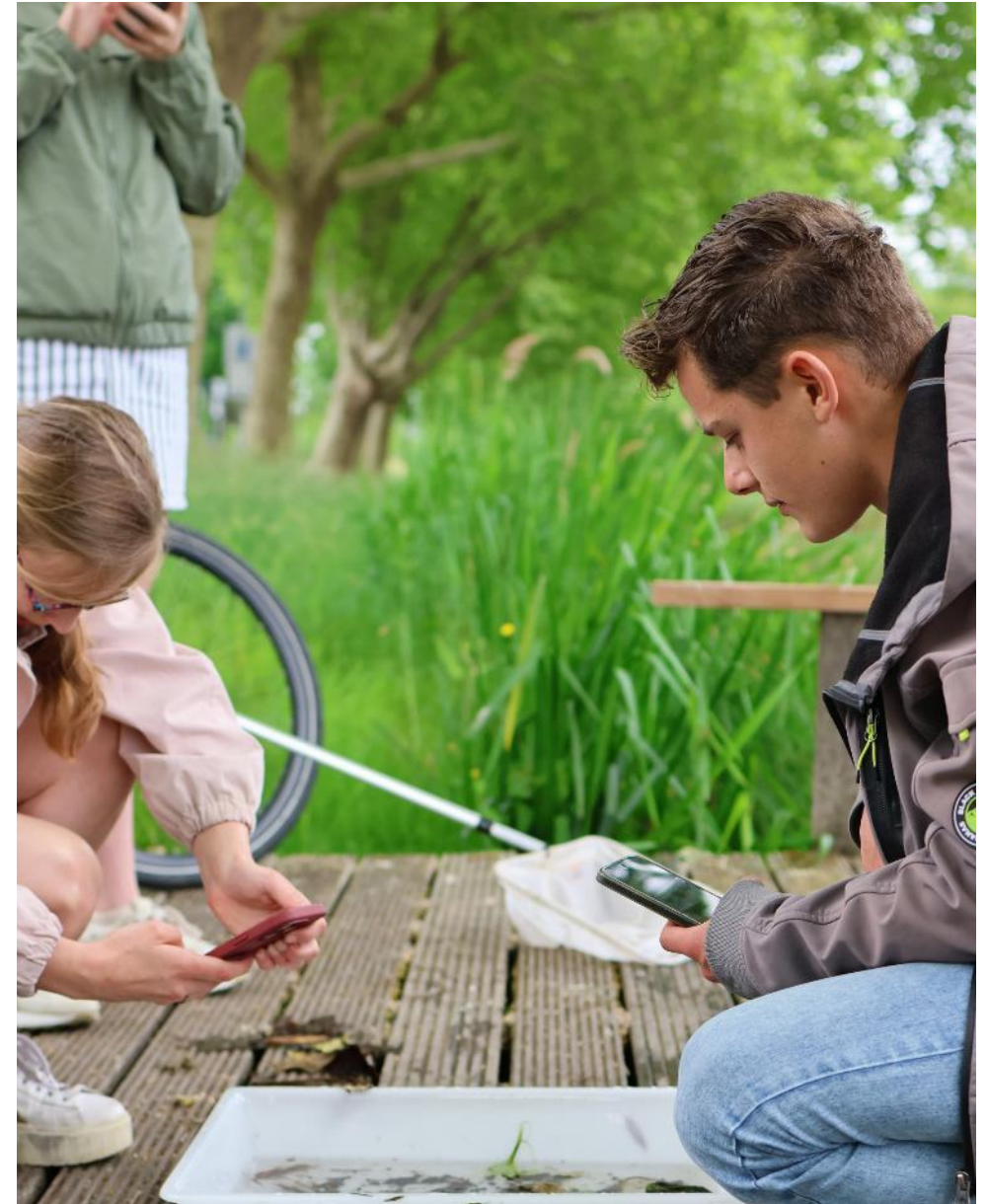
1# 88% Schaatsenrijder
Grote schaatsenrijder

[Controleer](#)

DEZE IS HET

Plannen 2026

- Lancering beeldherkenning (17 maart)
- Pilots met waterschappen
- Vervolgproject waterdiertjes ecologie
- Regeneratieve landbouw Krommerijn

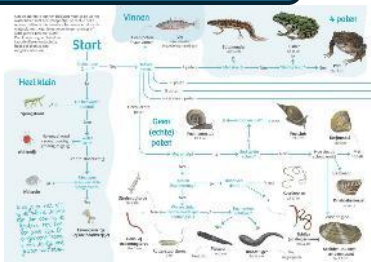

Pilots

1. Early warning stadswateren Zwolle (Zone.college)
2. Burgers met zorgen over waterkwaliteit (Zwolle)
3. Beekherstel monitoring Brabant (met natuurverenigingen)
4. Monitoring stadswateren Den Bosch (HAS green academy)

2018-verder

Zoekkaart

Expert

Website

Macrofauna
determinatieproces

Soorten en aantallen

Validatie

Modelkeuze

Watertype

- Stromend
- Stilstaand

Waterdiertjes Waterkwaliteitsmodel 2.0

Wegingsfactoren

Kwaliteits-
scores per soort

Soortenverdeling /
dominantie

Weging aantal
soorten

Correctie correlatie
EKR/EBEO 2.0

Score
(0-10)

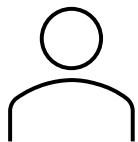
Overige
factoren

- Helderheid water
- Kwaliteit water- en oeverplanten
- Aanwezigheid vissen
- Aanwezigheid libellen en waterjuffers

Gebruikersniveaus

Getrainde burgeronderzoeker / expert

Ongetrainde onderzoeker / beginner

- User account
- Instructievideo's
- E-learning
- FAQ
- Contactfunctie

AI-Beeldherkenning

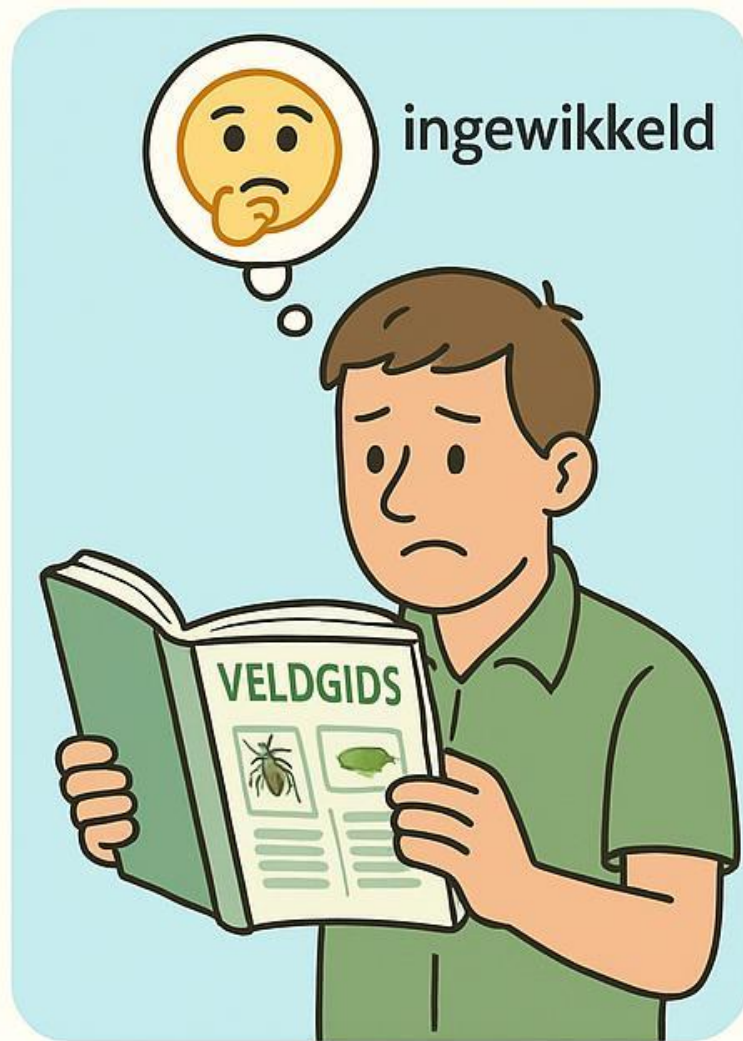

Slimme
determinatie-
vragenhulp

2025 - verder

2026 - verder

Van veldgids tot AI-wizard – evolutie van ecologische hulpmiddelen

Papier

Beeld

Dialogoog

jorne@globenederland.nl
06-83200252

3. Ontwikkelingen, plannen 2026

- Andere ontwikkelingen?

3. Ontwikkelingen, plannen 2026

Opzet Werkgroep Natuur & Biodiversiteit

- **1x per jaar** netwerkbijeenkomst
- **Tussendoor** mogelijkheden voor online of live/demo-bijeenkomst over specifieke projecten of tools
- **Ideeën onderwerpen:**
 - ☐ co-creatie wateronderzoek, sensoren voor meten in water,
 - ☐ kwaliteit & verwerken biodiversiteitsdata (samen met de data-groep van CS-NL?)
 - ☐ bereiken van citizen scientists die natuur & biodiversiteit interessant vinden (samen met de communicatiegroep?)
 - ☐ ook belangrijk om resultaten te delen.
- Het delen van interessante groepjes, initiatieven, bijeenkomsten etc. die er al zijn

Dus interessant...

- Overzicht methoden/tools maken
- (Nieuwe) methoden/tools bespreken & uitproberen
- Samen ontwikkelen (sensoren, protocollen etc.)
- Overzicht projecten maken
- Resultaten van projecten delen

3. Ontwikkelingen, plannen 2026

Plannen werkgroep 2026

- ☐ Bijeenkomst
Burgerwetenschap rond het water:
delen, van elkaar leren
en samen verder komen
- ☐ Andere ideeën/wensen?
- ☐ Helpen organiseren of coördineren?
- ☐ Overzicht projecten & kenmerken?

4. Evaluatie & afronding

- Feedback-kaartjes
- Wat nemen we mee?
- Wensen?

5. Nog iets?

f.rienks@nioo.knaw.nl